Після вечері, коли посуд прибраний і вимитий, для нас, дітей, немає нічого кращого, ніж зібратися навколо вогню і слухати розповіді Батька.

Пам'ятаючи всі сучасні види розваг, ви, можливо, помітите, що така картина віддає чимось старозавітним, але, промовляючи ці слова, ви, сподіваюся, пробачите мою поблажливу усмішку?

Мені минуло вісімнадцять, і майже все моє дитинство лишилося позаду. Але Батько — природжений актор, і звуки його голосу заворожують мене, і я заслуховуюся його розповідями. Хоча ми й виграли Війну, але втрати понесли неймовірні, і світ навколо повний звірств і жорстокості. Я дбайливо зберігаю світ мого дитинства.

— Розкажи нам про останній бій, — звичайно просять діти, і ось історія, яку вони зазвичай отримують у відповідь. Хоча ми прекрасно знаємо, що все давним-давно скінчено, ми щоразу лякаємося, а кожен знає, що потруситися від страху перед сном тільки корисно.

Батько наливає собі пива, неквапно відхлебтує його, потім змахує рукою піну з вусів. Це служить сигналом.

— Війна — лайно, запам'ятайте, хлопці, — починає він, і двоє підлітків дружно хихикають: якби вони вимовили це слово, на них чекав би добрий прочухан. — Війна — лайно і завжди була ним, це ви раз і назавжди запам'ятайте, для того й кажу. Ми виграли останній бій, але багато чудових хлопців полягло за цю перемогу, і тепер, коли все позаду, я хочу, щоб ви пам'ятали це. Вони вмирали, щоб ви могли зараз жити. І щоб ніколи не знали, що таке Війна.

Насамперед викиньте з голови думку, начебто у Війні є щось шляхетне і прекрасне. Немає цього. Це міф, що давно вмер і, можливо, походить відтоді, коли Війну вели врукопашну на порозі печери і людина захищала свій будинок від чужоземців. Ці часи давно пішли, і що

було прекрасно для індивідуума, може обернутися смертю для цивілізованого суспільства. Смертю, розумієте?

Батько обводив слухачів своїми великими сірими очима, а ми сиділи потупившись. Ми чомусь відчували провину, хоча й народилися після Війни.

— Ми виграли Війну, але перемога не варта була б нічого, якби ми не зробили висновки з її уроку. Супротивник міг раніше за нас винайти Абсолютну Зброю, і ми були б стерті з лиця Землі, не забувайте про це. Історична випадковість урятувала нашу культуру і принесла ворогам загибель. І якщо удача навчила нас чогось, то це людяності. Ми не боги і зовсім недосконалі — і ми повинні заборонити Війну, поклавши раз і назавжди край людській ворожнечі. Я був там, я вбивав, і я знаю, що кажу.

Потім наставав момент, до якого ми були готові і якого чекали затамувавши подих.

— Ось вона, — проголошував Батько, піднімаючись на весь зріст, і вказував на стіну. — Ось вона, зброя, що б'є з відстані, наша Абсолютна Зброя.

Батько потрясав луком над головою, і його фігура, освітлена багаттям, здавалася істинно трагічною. Навіть загорнені в шкури малята переставали давити бліх і, роззявивши рота, дивилися на Батька.

— Людина з палицею, чи кам'яним ножем, чи списом не встоїть проти лука. Ми виграли Війну і тепер повинні використовувати цю Зброю тільки в мирних цілях — полювати на лосів і мамонтів. От наше майбутнє.

Посміхаючись, він обережно повісив лука на гачок.

— Тепер Війна здається чимось неймовірним. Наступила ера вічного миру.

"СУЗІР'Я", грудень, 2004 р.